

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1-3/15/2366

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni vaneminspektor Helina-Aleksandra Lettens
Otsuse tegemise aeg ja koht	20.01.2016 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	09.12.2015
Teabevaldaja	Tartu Vangla, aadress: Turu 56, 51014 Tartu e-posti aadress: tartu.vangla@just.ee
Vaide esitaja	xxxxxxxxxxxxx, aadress: xxxxxxxxxxxxxxxxx

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

- 1) **jätta vaie rahuldamata;**
- 2) **teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse. Vaideotsuse tühistamist saab nõuda üksnes koos teabevaldajalt teabe väljastamise nõudega, mis jäi vaideotsusega rahuldamata.

FAKTILISED ASJAOLUD:

Andmekaitse Inspektsioonis registreeriti xxxxxxxxxxxxxx vaie Tartu Vangla tegevuse peale teabenõudele vastamisel.

Vaide kohaselt esitas xxxxxxxxxxx Tartu Vanglale teabenõude, milles palus väljastada kriminaalmenetluse nr 15922900065 alustamata jätmisega seonduvad dokumendid. Vaide kohaselt keeldus vangla teabenõude täitmisest.

Andmekaitse Inspektsioon koostas Tartu Vanglale järelepärimise selgitamaks vaites toodud asjaolusid.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Seoses sellega, et soovin edasi kaevata Tartu Vangla otsust nr 6-24/8553-2 on mul vaja lisamaterjale, mida taotlesin Tartu vanglalt ja nemad keeldusid neid andmast sellega rikutakse minu kaebe õigusi kuna takistatakse edasi kaebamist.

Soovin kriminaalmenetluse pabereid nr 15922900065 materjalid 10. leheküljel.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Vastuseks Teie järelepärimisele teatame, et Tartu Vangla valduses on kriminaalmenetluse nr 15922900065 alustamata jätmise materjalid (10-l leheküljel). xxxxxxxxx esitas Tartu Vanglale teabenõude, mis registreeriti Tartu Vangla dokumendihaldussüsteemis 04.12.2015.aastal nr-i 2-5/2459-1 all, milles xxxxxxxxxx palus väljastada 10 lehekülge materjale, mis on seotud kriminaalmenetluse nr 15922900065 alustamata jätmisega.

Selgitame siinkohal, et 09.12.2015 Tartu Vangla jättis xxxxxxxxxx esitatud taotluse rahuldamata juhindudes kriminaalmenetluse seadustikust. Xxxxxxxx taotluse rahuldamata jätmise on Tartu Vangla dokumendihaldussüsteemis registreeritud 09.12.2015 nr-i 2-5/2459-2 all. Tartu Vangla andis kinnipeetav xxxxxxxxxx kriminaalmenetluse nr 15922900065 alustamata jätmise teatise koopia kätte 03.12.2015, milles on toodud välja kriminaalmenetluse alustamata jätmise põhjendused. Kriminaalmenetluse seadustiku § 207 lg 1 kohaselt selgitati eelpoolnimetatud teatises, et xxxxxxxxxx on kriminaalmenetluse alustamata jätmise teatega mittenõustumisel õigus esitada kümne päeva jooksul avaldus Lõuna Ringkonnaprokuratuurile.

Tulenevalt kriminaalmenetluse seadustikust puudub avaldajal (s.t kuriteoteate esitajal) õigus nõuda koopiaid alustamata jäetud kriminaalmenetluse materjalidest. Kriminaaltoimikuga tutvumise õigus on kannatanul KrMS § 38, KrMS § 206 lg 3 ja KrMS § 224 välja toodud alustel. Kuivõrd antud asjas jäeti kriminaalmenetlus alustamata, siis ei ole xxxxxxxxxx menetlusosaline KrMS § 16 lg 2 mõttes. Eelpooltoodud põhjustel jättis Tartu Vangla xxxxxxxxxx taotluse rahuldamata.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Eesti Vabariigi Põhiseaduse § 44 lõige 2 ütleb, et kõik riigiasutused, kohalikud omavalitsused ja nende ametiisikud on kohustatud seaduses sätestatud korras andma Eesti kodanikule tema nõudel informatsiooni oma tegevuse kohta, välja arvatud andmed, mille väljaandmine on seadusega keelatud, ja eranditult asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud andmed.

Ülalmainitud põhiõiguse tagamiseks vastu võetud avaliku teabe seaduse eesmärk on tagada üldiseks kasutamiseks mõeldud teabele avalikkuse ja igaühe juurdepääsu võimalus, lähtudes demokraatliku ja sotsiaalse õigusriigi ning avatud ühiskonna põhimõtetest, ning luua võimalused avalikkuse kontrolliks avalike ülesannete täitmise üle.

Kriminaalmenetluses on toimiku materjalide avaldamise üldtingimused sätestatud kriminaalmenetluse seadustiku (KrMS) §-s 214, mille kohaselt on kohtueelse menetluse andmete avaldamine lubatud prokuröri loal kriminaalmenetluse, avalikkuse või andmesubjekti huvides, kui see ülemäära: 1) ei soodusta kuritegevust ega raskenda kuriteo avastamist; 2) ei kahjusta Eesti Vabariigi või kriminaalmenetluse huve; 3) ei sea ohtu ärisaladust ega kahjusta juriidilise isiku tegevust; 4) ei kahjusta andmesubjekti ega kolmandate isikute õigusi, eriti delikaatsete isikuandmete avaldamise puhul.

Nimetatud sätted reguleerivad teabele juurdepääsu võimalusi ajal, mil menetlus on käimas. Sisuliselt kehtib see regulatsioon ka ajal, kui menetlus on formaalselt lõpetatud, kuid kestab veel kaebemenetlus või on seaduses sätestatud tähtaeg menetluse uuendamise otsustamiseks (näiteks KrMS § 202 lg 2, § 205 lg 2 vms).

Vastavalt KrMS § 209 lõikele 1 antakse kriminaaltoimik arhiivi, kui kriminaalmenetlus lõpetatakse KrMS §-des 200–205² sätestatud alustel. Vabariigi Valitsuse 30.07.2004 määrus

nr 261 „Kriminaaltoimiku arhiivimise kord ja säilitamise tähtjad“ § 4 näeb ette tähtjad kriminaaltoimikute üleandmiseks uurimisasutuste ja prokuratuuri arhiivi. Nimetatud tähtaegade sätestamisel on aluseks võetud põhimõte, et kriminaaltoimik arhiveeritakse siis, kui kriminaalmenetluse uuendamise võimalused on ennast sisuliselt ammendanud.

Seega alates toimiku arhiveerimisest ei reguleeri toimikumaterjalide avaldamist enam menetlusseadustik, vaid aluseks tuleb esmajoones võtta avaliku teabe seadus.

Vastavalt AvTS § 2 lg 1 punktile 2 sätestab avaliku teabe seadus piiratud juurdepääsuga avaliku teabe ja sellele juurdepääsu võimaldamise korra teiste seadustega reguleerimata osas ja sama paragrahvi lg 2 punkt 4 ütleb, et avaliku teabe seaduse sätteid ei kohaldata teabele juurdepääsupiirangute, juurdepääsu eritingimuste, korra ja viiside osas, juhul kui need on eriseaduses sätestatud teisiti.

Kõnealuses olukorras tähendab see seda, et AvTS-i alusel saab kriminaaltoimiku materjale välja nõuda alles peale toimiku arhiveerimist, enne arhiveerimist käib teabe väljastamine eriseaduse alusel.

Antud juhul on xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx esitanud Tartu Vanglale teabenõude kriminaaltoimiku materjalide saamiseks ajal mil kestis kaebemenetlus ja toimiku materjalide avaldamist reguleeris veel eriseadusena kriminaalmenetluse seadustik.

Helina-Aleksandra Lettens
vaneminspektor
peadirektori volitusel